

BOEKEN

ROMAN

Komisch persoonlijk lijden

“Papa, als ik jou wil tekenen, moet ik dan eerst een nul tekenen?” Ik knik en luister tegelijkertijd naar de radio. ‘En je ogen zijn ook twee nullen, en je neus is ook een nul en als je je mond opendoet is het ook een nul.’” Deze beginregels laten precies zien wat voor boek *Het blijft toch familie* van Theodor Holman is: hier is een humorist aan het woord die zichzelf neerzet als een loser. Het boek is een bundeling van eerder verschenen proza en krantencolumns, aangevuld met nieuwe verhalen, waarin het vooral draait om de ouder-kindverhouding. Een belangrijk deel wordt ingenomen door de gebeurtenissen bij het sterven van de vader en van de moeder van de hoofdpersoon.

Theodor is een gescheiden dertiger met een dochter van drie als zijn vader overlijdt. De nabestaanden – zijn moeder, zijn oudere zus en broer en hijzelf – blijven

ontredderd achter. Samen met zijn broer grossiert Theodor in harde reviaanse grappen om de situatie het hoofd te bieden. Als zijn moeder haar opgebaarde man kust en zijn haren kamt, vraagt hij of dat niet onhygiënisch is. ‘Ik heb wel eens iets gehoord over giftig lijkvocht.’

De ouders van Theodor hebben allebei in een Japans interneringskamp gezeten. Toch wordt er vooral gezweven over de oorlog. Wanneer de moeder bij uitzondering vertelt over de martelingen, wordt Theodor geplaagd door misselijkheid en een bonkend hart. Hij verdraagt het eenvoudigweg niet en zijn botte reactie bestaat uit de gemeenplaats over ‘allemaal ellende in de wereld’.

De appel valt overigens niet ver van de boom, want ook in Theodors leven, waarin schaamte en somberte de boventoon voeren, is het refrein ‘niet over praten’, ‘niet over denken’. Psychologische

diepgang komt de lezer dan ook niet tegen. Bij alles wat tegenzit, blijft het boek aan de oppervlakte. En er zit nogal wat tegen.

Zo verslijt hij een stoet vriendinnen, maar met geen van allen wordt het echt wat, zijn vernederende gebedel ten spijt. Het is dus niet verbazingwekkend dat het boek eindigt in mineur. Nadat zijn moeder is overleden, gaat hij in het ouderlijk huis wonen. Apathisch en depressief, zonder moeder en zonder vriendin.

Als kind van zijn ouders komt Theodor naar voren als een krachteloos figuur. Op de vraag van een oude bekende wat voor beroep hij heeft, antwoordt zijn vader dat hij werkloos is, terwijl hijzelf dacht aan freelance journalist en schrijver. Hij laat zich de mantel uitvegen door zijn energieke moeder die hem omschrijft als de man die altijd ziek is, op de vlucht slaat en helemaal niets heeft bereikt, omdat hij geen zin heeft, niet durft, geen doorzetter is. En ook Theodor zelf houdt maar niet op. ‘Ik lig verkeerd. Niet alleen bij anderen, ook bij mezelf.’ Het getuigt van moed om zo’n ontluiserend beeld te schetsen van je hoofdpersoon als die zo dicht bij jezelf ligt.

Als ouder loopt Theodor soms aandoenlijk over van liefde, maar vaker is hij het problematische type. Leuke uitstapjes met zijn kind willen maar niet van de grond komen, of hij laat verstek gaan. Hij bedeeft zijn dochttertje graag de rol toe dat zij de baas is, hem corrigeert, en hij, papa, iets mag. De belevenissen met zijn dochttertje zijn de leukste verhalen van de bundel.

Bij al dat getob ademen de verhalen sterk de sfeer van bekentenisliteratuur. Met herkenbare thema’s, maar met het verschil dat Holman zijn persoonlijk lijden geweldig grappig op papier zet. Ik heb er vaak hardop om gelachen.

JOKE VAN DER KAMP

- *Het blijft toch familie* ■ Theodor Holman
- Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar
- ISBN 90 388 3105 6
- ca. € 18,95 f 41,76

